

คติธรรม

เนื่องในวันวิสาขบูชา

๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ดิถีวิสาขบูชา คล้ายดิถีประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้เวียนมาบรรจบอีกคำรบหนึ่ง จึงควรที่พุทธบริษัททั้งหลาย จักได้พร้อมเพรียงกันประกอบกุศลกิจ กระทำสักการบูชา พระรัตนตรัย ทั้งด้วยอามิสบูชา ทั้งด้วยปฏิบัติบูชา เป็นกรณีพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้วยการอบรมศึกษา พระธรรม ให้สมกับที่ได้ชื่อว่าเป็นสาวก ซึ่งแปลว่าผู้สดับตรับฟังคำสั่งสอนของศาสดา

วันวิสาขบูชา เป็นเครื่องเตือนใจให้ระลึกถึงพระปัจฉิมวาจา ซึ่งพระพุทธองค์ทรงพระปรารภสรุปรธรรมทั้งปวง ตักเตือนให้ตระหนักอยู่ทุกขณะจิตว่า *สังขารทั้งหลายมีความเสื่อมสลายไปเป็นธรรมดา บุคคลจึงพึงยัง “ความไม่ประมาท” ให้ถึงพร้อม* ทั้งนี้ ธรรมะที่ช่วยกำกับใจให้รู้จักปล่อยวางและกำกับปัญญา กล่าวคือ ไม่ปล่อยปะละให้ปัญญานำกายถลาลงสู่ความประมาท ย่อมได้แก่ “สติ” อันอุปมาดั่งนายประตู คอยป้องกัน ไม่ให้ความชั่วหรือความผิดพลาดอาจจุ่มเข้าสู่ภายใน เพราะฉะนั้น ผู้ปรารถนาความพ้นทุกข์ จึงพึงเพิ่มพูนความไม่ประมาททั้งทางโลกและทางธรรม หมั่นเจริญพุทธานุสติและมรณัสสติเป็นอาจิจน โดยสำนึกเสมอว่า แม้สมเด็จพระบรมศาสดาผู้ทรงพระคุณเป็นเลิศในโลก ยังเสด็จล่วงลับดับขันธืไปตามธรรมดาของสังขาร ฉะนั้น เราทั้งหลายผู้มีธุลีในดวงตา ไม่อาจหยั่งรู้ได้ว่าความตายจะมาถึงเมื่อไร จึงควรชวนขวยบำเพ็ญบุญกุศริยา ด้วยการบริจาทาน รักษาศีล และอบรมเจริญภาวนา เพื่อประโยชน์สุขในปัจจุบันและในเบื้องหน้า สมดังพระพุทธศาสนาคติที่ว่า “อปปมตโต หิฌาณนโต ปปโปติ วิปลุ่ สุขิ” แปลความว่า “ผู้ไม่ประมาทพินิจอยู่ ย่อมถึงสุขอันไพบูรณ์” ในทุกสถาน

ขอสาธุชนจงมุ่งมั่นหมั่นศึกษาอบรมเจริญสติ ให้รู้เท่าทันกาย วาจา และใจของตนเอง ให้ถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาท อันนับเป็น “ปฏิบัติบูชา” ที่พึงกระทำต่อพระรัตนตรัย เพื่อความดำรงมั่นแห่งพระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสืบไป ตลอดกาลนาน เทอญ.

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ

(สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ)

สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก